

CRIZA GLOBALĂ ȘI IMPACTUL SĂU ASUPRA DEZVOLTĂRII ECONOMICE ÎN REPUBLICA CEHĂ

Dr. Ing. Eva TOMÁŠKOVÁ
Universitatea Masaryk, Republica Cehă

Rezumat

Articolul se referă la situația economică actuală din Republica Cehă. Prima parte a acestei lucrări descrie care industrii sunt cele mai afectate de criza economică. A doua parte prezintă și analizează veniturile și cheltuielile statului în Republica Cehă în ultimii ani în comparație cu anii anteriori; partea următoare include etapele principale care ar putea ajuta la creșterea economică. Scopul acestui articol este să prezinte posibilitățile prin care Republica Cehă ar trebui să progreseze la stabilizarea dezvoltării sale economice.

Cuvinte cheie: criză globală, resursele financiare, creștere economică

INTRODUCERE

Republica Cehă este caracterizată ca o țară stabilă cu o economie deschisă. Economia deschisă este caracterizată printr-un export mare de bunuri și servicii. Economia cu o cotă mare de export este foarte influențată de impactul extern. Cota mare de exporturi ajută la creșterea PIB-ului într-un moment de boom economic la nivel mondial; totuși, este un motiv de scădere economică în moment de criză economică mondială. Criza economică începe de obicei cu scăderea numărului de comenzi cauzată de motive raționale (natural) sau iraționale (cauzate de factorul uman). Reglementările proactive ale oamenilor, protejarea anumitor interese, politica bancară a statului sau comportamentele neașteptate ale consumatorilor sunt cele mai frecvente motive pentru scăderea economică. Factorul uman a fost motivul Marii Crize din anii 30 și pentru recesiunea din ultimii ani.

Republica Cehă este influențată și ea de recesiunea din ultimii ani. Începutul acestei recesiuni își poate găsi turbulența financiară în SUA în 2007. Motivul turbulenței financiare a fost boom-ul creditelor. Boom-ul creditelor a schimbat prețul bunurilor (imobiliare, petroliere, alimentare).

GLOBAL CRISIS AND ITS IMPACTS ON ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE CZECH REPUBLIC

PhD Eng. Eva TOMÁŠKOVÁ
Masaryk University, Czech Republic

Abstract

Article deals with currently economic situation in the Czech Republic. The first part of this paper describes which industry are the most affected by economic crisis. The second part shows and analyzes state incomes and state expenditures in the Czech Republic in last years in comparison with previous years; the next part includes the main steps which should help for economic increasing. Purpose of this article is to point out the possibilities how Czech Republic should progress to stabilization of their economic development.

Key words: global crisis, financial resources, economic growth

INTRODUCTION

The Czech Republic is characterized as a stable country with open economy. Open economy are noted by high share of export of goods and services. Economic with a high share of exports is highly influenced by a lot of external impacts. High share of exports affords increasing of GDP in a time of world economic boom; however it is reason for economic downturn in a time of world economic crisis. Economic crisis usually starts with decreasing number of orders which is caused rational (natural) or irrational reasons (human made). Human made like proactive regulations, protection some interests, state bank policy or unexpected consumers behaviors are the most often reason for economic downturn. Human made was reason for Great Depression in the 1930s and human made was reason for Late-2000s recession.

The Czech Republic is influenced by Late-2000s recession as well. Beginning of Late-2000s recession is possible to find in financial turbulence in USA in 2007. Reason for financial turbulence was credit boom. Credit boom changed price of assets (real estate, oil, food). This environment was very difficult for positive

Acest mediu a fost foarte dificil pentru dezvoltarea economică pozitivă și pentru stabilitatea sistemului financiar. Rezultatul acestei situații a constat în multe nesiguranțe ale proceselor economice din SUA precum și din alte țări.

Scopul acestui articol este să prezinte posibilitățile prin care Republica Cehă ar trebui să progreseze la stabilizarea dezvoltării sale economice. Prima parte a acestei lucrări descrie care industrii sunt cele mai afectate de criza economică. A doua parte prezintă și analizează veniturile și cheltuielile statului în Republica Cehă în ultimii ani în comparație cu anii anteriori; partea următoare include etapele principale care ar putea ajuta la creșterea economică.

DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ÎN REPUBLICA CEHĂ

Republica Cehă a avut o dezvoltare economică pozitivă până în 2007. Numai doi ani indică o creștere a PIB. Scăderea economică a fost cauzată de criza economică mondială după atacurile de la 11 septembrie și de inundațiile mari din Republica Cehă din 2002. Primul rezultat al actualei scăderi economice a fost aprecierea coroanei cehe în iarna lui 2007. După 2007, PIB-ul a început să scadă și inflația a crescut, numai rata șomajului a scăzut, vezi Figura 1.

Putem spune că economia a fost stabilă în Republica Cehă mult timp. La Biroul Statistic Ceh, primul rezultat al acestei scăderi economice a fost aprecierea coroanei cehe în iarna lui 2007. Este posibil să arătăm primele aspecte ale crizei economice din 2007 – PIB-ul scade; inflația crește; numai rata șomajului scade. Scăderea economică este evidentă în Republica Cehă în 2008. Această situație a fost dramatică în 2009, creșterea PIB-ului a fost negativă (-4.2 %), șomajul atinge 6.7 % și inflația a fost de 1.0 %, informații referitoare la export nu sunt disponibile până la această dată, vezi Figura 1.

Sunt numai două lucruri pozitive. Mai întâi, exportul total era încă mai mare decât importul total până în 2004. Cota exportului total și a importului total a fost la fel și în 2009. În al doilea rând, inflația a fost foarte scăzută. Previțiunile arată că această tendință va continua și în 2010.

Industria în Republica Cehă nu a cunoscut

economic development and stability of financial system. Outcome of this situation was a lot of insecurities to whole economic processes in the USA as well as in the other countries.

Purpose of this article is to point out the possibilities how Czech Republic should progress to stabilization of their economic development. The first part of this paper describes which industry are the most affected by economic crisis. The second part shows and analyzes state incomes and state expenditures in the Czech Republic in last years in comparison with previous years; the next part includes the main steps which should help for economic increasing.

ECONOMIC DEVELOPMENT IN THE CZECH REPUBLIC

The Czech Republic had positive economic development till 2007. Only two years show decreasing of GDP. Economic downturn was caused by world economic crisis after September 11 attacks and high flood in the Czech Republic in 2002. The first outcome of current economic downturn was appraising of Czech crown in winter 2007. After 2007, GDP is fallen down; inflation is increased; only unemployment rate is decreased, see Picture 1.

It is possible to say that economic was stable in the Czech Republic for a long time. Along to Czech Statistical Office, the first outcome of this economic downturn was appraising of Czech crown in winter 2007. There is possible to show the first aspects of economic crisis in 2007 - GDP is fallen down; inflation is increased; only unemployment rate is decreased. Economic downturn is fully shown itself in the Czech Republic in 2008. This situation was dramatic in 2009, GDP growth was negative (-4.2 %), unemployment reaches 6.7 % and inflation was 1.0 %, data for export was not available till this time, see Picture 1.

There are only two things positive. First, total export was still higher than total import till 2004. Share of total export and total import was the same in 2009 similarly. Second, inflation was very low. Presumption is that this tendency will continue in 2010 as well.

Industry in the Czech Republic did not the

aceeași dezvoltare. Unele industrii au căzut și companiile din aceste industrii s-au îndreptat către insolvență; celelalte industrii erau în stare relativ bună. Cea mai dificilă situație a fost în cazul producătorilor din industria textilă și de îmbrăcăminte, industria sticlei și obiectelor din porțelan și a companiilor vânzătoare de mașini. Multe dintre aceste companii au declarat falimentul. Cea mai scăzută prăbușire a producției a fost la companiile de comerț și servicii.

Criza economică a făcut ca o mulțime de companii să declare pierderi și companiile slabe să părăsească piața. Criza economică are un impact principal asupra industriei. Conform Biroului Statistic Ceh, industria a scăzut cu aproximativ 37 % în ceea ce privește indicatorii de încredere din ianuarie 2008 până în mai 2009. A doua mare scădere s-a înregistrat în construcții. Această ramură a scăzut cu aproximativ 33.5 în ceea ce privește indicatorii de încredere. Comerțul a scăzut cu numai 17.3 % în ceea ce privește indicatorii de încredere în perioada monitorizată, vezi Figura 2.

Conform Biroului Statistic Ceh, cea mai scăzută valoare a Indicilor de Bilanț ai Indicatorilor de Încredere a fost în industrie în februarie 2009 (- 32 %), în construcții în noiembrie 2009 (-38 %), în comerț în octombrie și decembrie 2009 (-3 %), în servicii în august 2009 (-4 %) și în ceea ce privește clienții în februarie 2009 (- 28 %). Potrivit noilor informații, este cea mai gravă situație din Republica Cehă. Serviciile indică o creștere principală, valoarea comerțului și industriei crește încet. Numai construcțiile se confruntă cu o problemă principală în primul trimestru din 2010, vezi Figura 3.

Tările UE indică o situație asemănătoare. Creșterea PIB-ului a fost negativă, șomajul a fost mai mare și oamenii de afaceri precum și consumatorii au fost foarte neliniștiți în 2009. Producția industrială din UE 27 a scăzut cu 16.3 % în ianuarie 2009 în comparație cu ianuarie 2008. Potrivit noilor informații de la Eurostat, situația economică a UE se schimbă. În comparație cu ianuarie 2009, producția industrială din UE 27 s-a îmbunătățit cu 1.5 % în ianuarie 2010. Republica Cehă și țările speră că situația dificilă a trecut.

same development. Some industries fall down and companies of these industries lead toward insolvency; the other industries were relative in good condition. The worst situation was at producers of textile and clothing industry, glass and porcelain goods and companies which are supplier for car industry. A lot of these companies published bankruptcy. The lowest sinking of production was at trade and services companies.

Economic crisis caused that a lot of companies publish losses and weak companies leave the market. Economic crisis has the main impact on industry. Along to Czech Statistical Office, industry decreased about 37 % of confidence indicators from January 2008 till May 2009. The second high underflow was at construction. This branch decreased about 33.5 of confidence indicators. Trade was decreased only about 17.3 % of confidence indicators in monitored period see Picture 2.

Along to Czech Statistical Office, the lowest value of Balances Indices of Confidence Indicators was at industry in February 2009 (- 32 %), at construction in November 2009 (-38 %), at trade October and December 2009 (-3 %), at services in August 2009 (-4 %) and at customers in February 2009 (- 28 %). Along to new information, the worst situation has the Czech Republic over. Services show the main increasing, value of trade and industry increases slowly. Only construction has the main problem in the first quarter of 2010, see Picture 3.

EU countries show the similar situation. GDP grow was negative, unemployment was higher and businessmen as well as consumers was very nervous in 2009. Industrial production in the EU 27 declined by 16.3 % in January 2009 compared with January 2008. According to new information from Eurostat, EU economic situation is changing. Compared with January 2009, industrial production in the EU 27 improved by 1.5 % in January 2010. Czech Republic and whole countries hope that we have the worst situation over.

VENITURILE ȘI CHELTUIELILE STATULUI ÎN REPUBLICA CEHĂ

Veniturile și cheltuielile statului indică disproporționalități de foarte mult timp. Potrivit Ministerului Finanțelor din Republica Cehă, veniturile statului au crescut cu aproximativ 15 % pe an în ultimul deceniu; totuși, cheltuielile statului cresc mai rapid cu aproximativ 20 % pe an în ultimul deceniu. Cheltuielile mari ale statului sunt cauzate de cheltuielile care sunt folosite ca beneficii sociale. Cheltuielile statului pentru beneficii sociale sunt concentrate în bugetul Ministerului Muncii și Afacerilor Sociale. Aproximativ 45 % din toate cheltuielile statului merg către Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale. Rata redistribuirii este foarte mare în Republica Cehă.

Această disproporționalitate dintre veniturile și cheltuielile statului este cauzată de populismul politicianilor în special înainte de alegeri. Veniturile statului sunt mai mici (rata impozitului a scăzut) și cheltuielile statului sunt mai mari (valorificarea pensiilor). Așadar, rămâne o zonă foarte mică pentru investițiile statului.

Această situație a finanțelor publice este negativă pe perioada crizei economice. Statul nu are resursele financiare pentru creșterea economiei. Creșterea economică este cauzată numai de obținerea de credite și de emisiunile guvernamentale. Aceasta este situația în Republica Cehă. Datoria totală a statului a crescut dramatic în ultimii ani, vezi Figura 4.

Caracterul curbei datoriei totale a statului este exponential. Rata datoriei totale a statului nu poate fi susținută pe termen lung. Potrivit Ministerului de Finanțe din Republica Cehă, datoria totală a statului a scăzut în primii ani de existență ai Republicii Cehe. Din 1996 până în prezent, bugetul de stat al Republicii Cehe se termină pe măsură ce deficitul și datoria totală a statului cresc. Datoria statului a fost dublă între 2002 și 2006 (de la 396 miliarde coroane cehe în 2002 la 805 miliarde coroane cehe în 2006). Potrivit Ministerului de Finanțe al Republicii Cehe, datoria totală a statului a fost de 1 217 miliarde coroane cehe în la sfârșitul lui martie 2010. Fiecare cetățean datora 116 mii de coroane cehe în martie 2010.

STATE INCOMES AND STATE EXPENDITURES IN THE CZECH REPUBLIC

State incomes and state expenditures show disproportions for a long time. Along to Ministry of Finance of the Czech Republic, state incomes increased about 15 % a year in last decade; however state expenditures increase faster about 20 % a year in last decade. High state expenditures are caused by expenditures which are used as social benefits. State expenditures for social benefits are concentrated in budget of Ministry of Labour and Social Affairs. About 45 % of all state expenditures flow into Ministry of Labour and Social Affairs. Rate of redistribution is in the Czech Republic very high.

This disproportion between state incomes and state expenditures is caused by populism of politicians especially before election. State incomes are lower (tax rate decreased) and state expenditures was higher (e. g. valorization of old-age pensions). Therefore, there is only small area for state investments.

This situation at public finance is very negative in time of economic crisis. State does not have financial resources for increasing of economic growth. Economic growth is caused only with getting credits or emission of government papers. This situation is at the Czech Republic. Total state debt is dramatically increasing in last years, see Picture 4.

Character of total state debt curve is exponential. Rate of total state debt is unsustainable for a long term period. Along to Ministry of Finance of the Czech Republic, total state debt is decreased during the first years of existence the Czech Republic. From 1996 till now, state budget of the Czech Republic ends as deficit and total state debt is increasing. State debt was double between 2002 and 2006 (from 396 bill. CZK in 2002 in 805 bill. CZK in 2006). Along to Ministry of Finance of the Czech Republic, total state debt was 1 217 bill. CZK in the end of March 2010. Every citizen owes 116 thousand CZK in March 2010.

Not only total state debt is nightmare for the Czech public finance. Interests from state debt is increasing as well as. Along to Ministry of

Nu numai datoria totală a statului este un coșmar pentru finanțele publice din Cehia. Dobânzile la datoria statului este de asemenea în creștere. Potrivit Ministerului de Finanțe al Republicii Cehe, dobânzile din datoria statului au fost de 15.07 miliarde coroane cehe în 1993 și dobânzile din datoria statului au fost 44.36 în 2009. Această situație împiedică politicile de stabilizare din timpul crizei economice.

PRINCIPALELE ETAPE CARE AR TREBUI SĂ AJUTE LA CREȘTEREA ECONOMICĂ

Politicienii din Republica Cehă au decis că este posibil să se reconstruiască creșterea economică cu cheltuieli mari ale statului. Această politică este realizată în alte țări din Europa și din lume. Este dificil să spunem dacă această cale este cea mai bună pentru noi. Economia va crește într-o perioadă scurtă; totuși, datoria totală a statului va crește de asemenea.

Sprijinirea creșterii economice înseamnă interferențe guvernamentale mari în unele zone care se aflau numai în deciziile subiecților privați. Susținătorii interferențelor guvernamentale subliniază stabilizarea condițiilor economice. Altfel, interferențele guvernamentale protejează drepturile investitorilor și reînnoiesc creșterea economică prin intervenția lor în economie. În general, guvernul ar trebui să realizeze o intervenție minimă pe piață, deoarece nu există nicio soluție pentru a ajuta companiile sau filialele și pentru a discrimina celelalte companii sau filiale. (Tomášková, 2009)

Care este cea mai bună soluție pentru revitalizarea creșterii economice? Mai întâi, este posibil să crească cheltuielile statului; cu toate acestea, această creștere ar trebui să se realizeze numai pentru perioada de necesitate. După această perioadă, statul ar trebui să aibă venituri mai mari decât cheltuielile pentru compensație. În al doilea rând, deficitul bugetului de stat ar putea fi cauzat de rata scăzută a impozitului pentru companiile mici. Aceste companii mici sunt cele mai influențate de scăderea economică. În al treilea rând, statul ar trebui să scadă birocrăția. Companiile pot produce mai repede și mai eficient. În al patrulea rând, statul ar trebui să ofere consultanță, seminare și ateliere de

Finance of The Czech Republic, interests from state debt were 15.07 bill. CZK in 1993 and interests from state debt were 44.36 in 2009. This situation hinder from doing stabilization policies during economic crisis.

THE MAIN STEPS WHICH SHOULD HELP FOR ECONOMIC INCREASING

Politicians of the Czech Republic decided economic growth is possible to rebuild with high state expenditures. This policy is realized at the other countries in Europe as well as in the world. It is difficult to say if this way is the best for us. Economic will increase in a short period; however our total state debt will increase as well.

Support of economic growth means high governmental interferences in some areas which were only in decisions of private subjects. Protectionisms spread in words a lot of politicians. Supporters of governmental interferences stress stabilization of economic conditions. Otherwise, governmental interference protection rights of investors and total renew economic growth with their intervention into economic. Generally, government should realize a minimum of intervention in the market because it is no solution to help one companies or branches and concurrently to discriminate other companies or branches. (Tomášková, 2009)

How is the best solution to renew economic growth? First, it is possible to increase of state expenditures; however, this increasing should be only for the necessity time. After this time, state should have higher incomes than expenditures for compensation. Second, deficit of state budget should be caused with lower tax rate or tax holiday for small companies. These small companies are the most influences with economic downturn. Third, state should decreased bureaucracy. Companies can produce faster and more efficient. Fourth, state should offer some consultancy, seminars and workshops for companies. Topic should be information in which countries is possible to export some goods, how is possible to solve financial situation in a company, etc. Fifth, state does not increased social benefits during economic crisis. Citizens should be force

lucru pentru companii. Subiectul ar trebui să fie informații referitoare la țările în care pot fi exportate anumite bunuri, modul în care poate fi rezolvată situația financiară a unei companii, etc. În al cincilea rând, statul nu crește beneficiile sociale în timpul crizei economice. Cetățenii ar trebui să fie obligați să își găsească slujbe noi mai repede. În al șaselea rând, uneori este mai bine să nu se facă nimic decât să se facă foarte mult. Economia rezolvă adesea problema mai repede decât guvernul. Toate aceste etape ar putea ajuta atât oamenii de afaceri cât și întreaga economie.

CONCLUZII

Situația Republicii Ceha ar trebui să fie mai bună la începutul acestui an în comparație cu situația din 2009. Sperăm că partea cea mai grea a crizei a trecut. Scăderea economică are un impact semnificativ asupra finanțelor publice. Bugetul de stat se caracterizează prin deficit pentru o perioadă mare. Această situație contribuie la creșterea datoriei totale a statului. Actualmente, alegerile din Republica Cehă contribuie la deciziile populiste și la instabilitatea finanțelor publice.

Etaple principale pentru creșterea economică este încrederea în economie. Dacă consumatorii au încredere în economie, vor începe să cumpere mai multe produse și economia va crește. Încrederea în economie este mai importantă decât distribuirea beneficiilor sociale. Simultan, guvernul Republicii Ceha ar trebui să elimine toți factorii care împiedică activitatea, cum ar fi, scăderea impozitelor, diminuarea birocrăției și să ofere educație pentru oamenii de afaceri mijlocii și să pregătească seminarii și ateliere de lucru care să includă informații din diverse domenii.

BIBLIOGRAFIE

Eurostat. [date 30. 3. 2010], disponibil la: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Biroul Statistic Ceh. [date 3. 4. 2010], disponibil la: <http://www.czso.cz/>

Ministerul Finanțelor din Republica Cehă. [data 5. 4. 2010], disponibil la: <http://www.mfcr.cz>

Ministerul Muncii și Afacerilor Sociale din Republica Cehă. [data 1. 4. 2010], disponibil la: <http://www.mpsv.cz/cs/>

Tomášková, E. 2009, "Criza Economică și Republica Cehă", Cofola, Universitatea Masaryk, SBN 978-80-210-4821-8.

for finding new jobs much faster. Sixth, sometimes is better to be not doing than to high activity. Economics often solve the problem quicker than government. All these steps could help businessmen as well as the whole economic.

CONCLUSION

Economic situation in the Czech Republic should be better at beginning of this year in comparison with situation in 2009. All we hope that the economic has the worst over. Economic downturn has significant impact on our public finance. State budget ends with deficit for a long period. This situation contributes to increasing of total state debt. Nowadays, elections in the Czech Republic contribute to doing populist decisions and to instability of public finance.

The main steps for economic increasing is belief in economic. If consumers will believe in economic, they will start to buy more products and economic will increase. Belief in economic is more important than distribution of social benefits. Simultaneously, government of the Czech Republic should get out all factors which impede business, e. g. decreasing of tax rate, decreasing bureaucracy and offer more educations for small and medium businessmen in required themes and prepare seminars and workshop which involves some new information from different areas. And as mentioned above, sometimes is better to be not doing.

BIBLIOGRAPHY

Eurostat. [date 30. 3. 2010], available at: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

Czech Statistical Office. [date 3. 4. 2010], available at: <http://www.czso.cz/>

Ministry of Finance of the Czech Republic. [date 5. 4. 2010], available at: <http://www.mfcr.cz>

Ministry of Labour and Social Affairs of the Czech Republic. [date 1. 4. 2010], available at: <http://www.mpsv.cz/cs/>

Tomášková, E. 2009, "Economic Crisis and the Czech Republic", Cofola, Masaryk University, SBN 978-80-210-4821-8.

FIGURI

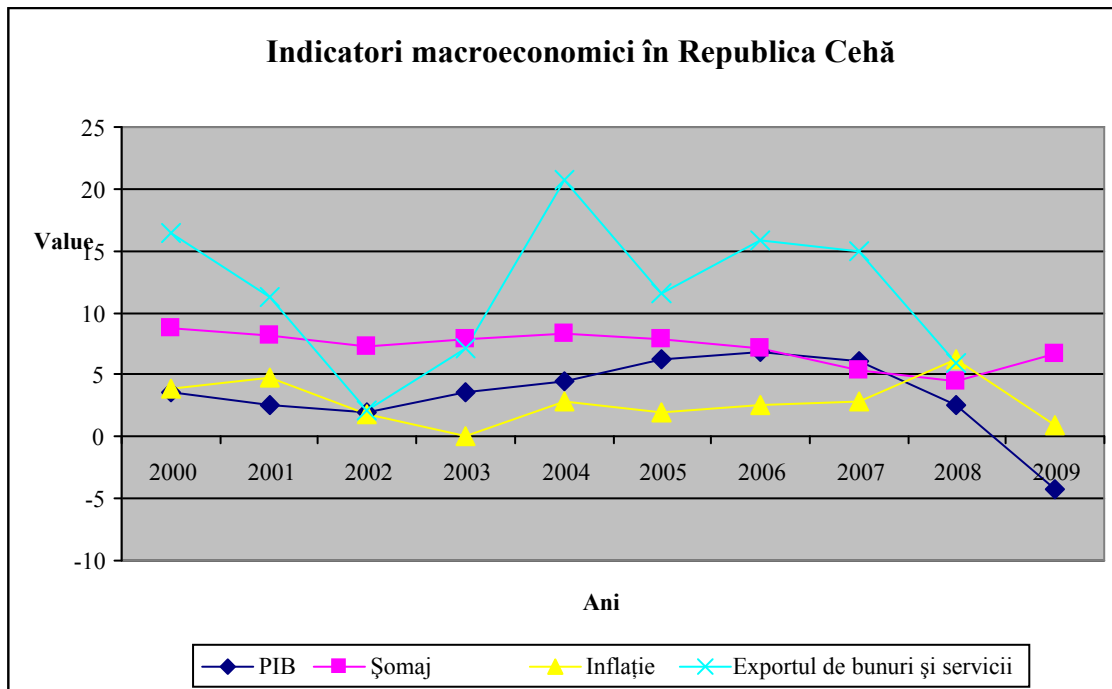

Figura 1: Indicatorii macroeconomici în Republica Cehă (%) (Biroul Statistic Ceh)

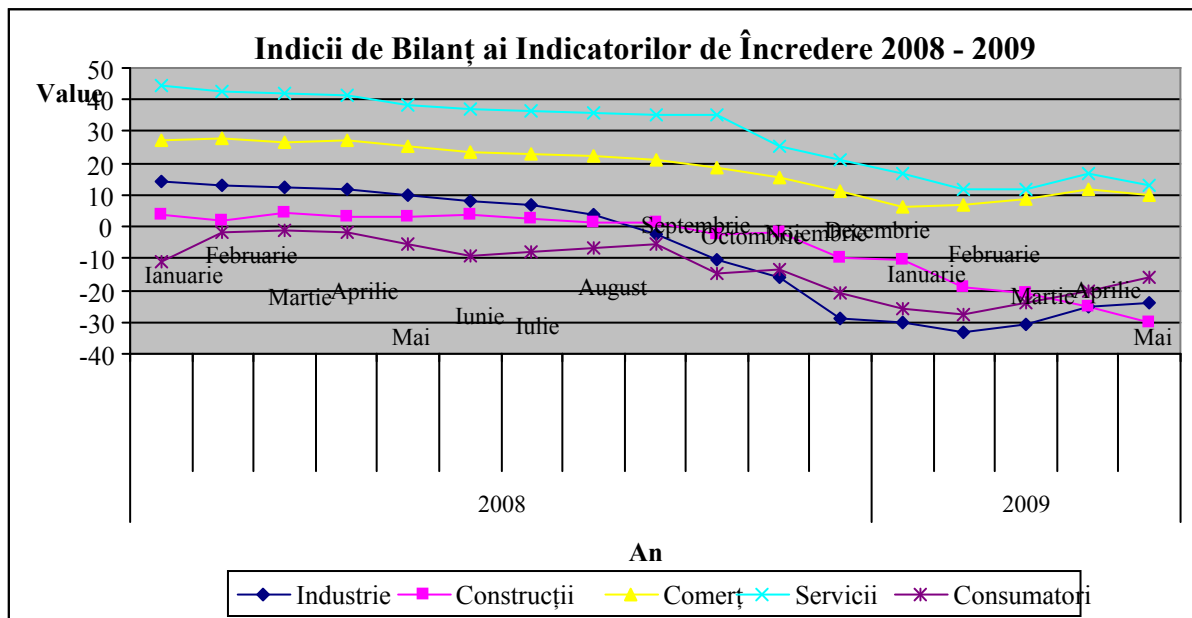

Figura 2: Indicii de Bilanț ai Indicatorilor de Încredere (%) 2008 – 2009 (Biroul Statistic Ceh)

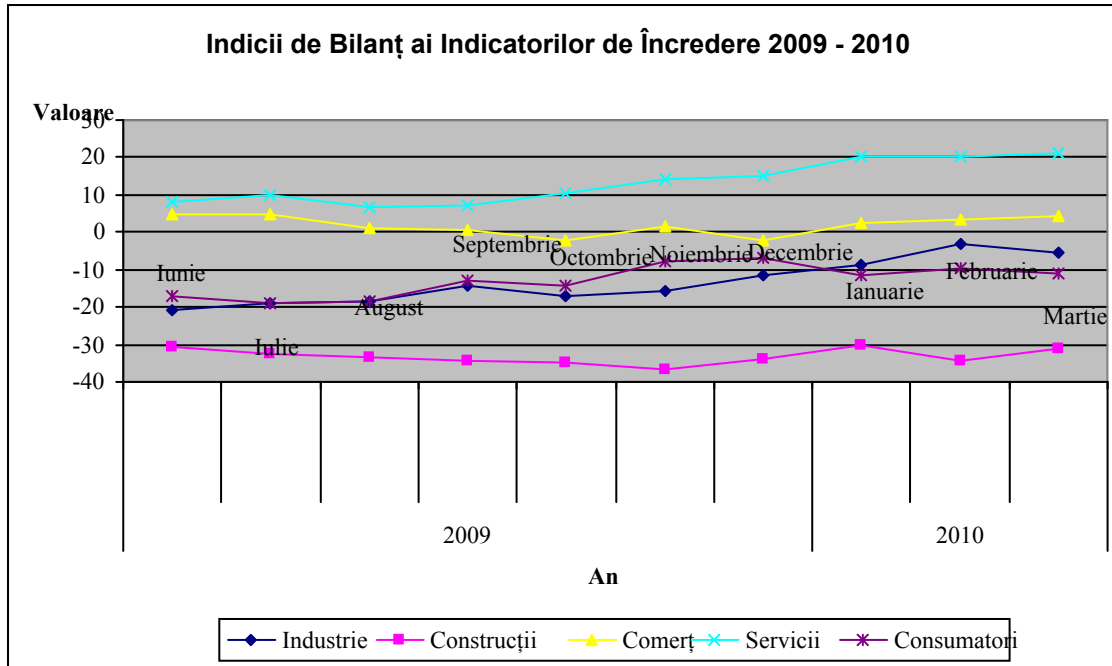

Figura 3: Indicii de Bilanț ai Indicatorilor de Încredere (%) 2009 - 2010 (Biroul Statistic Ceh)

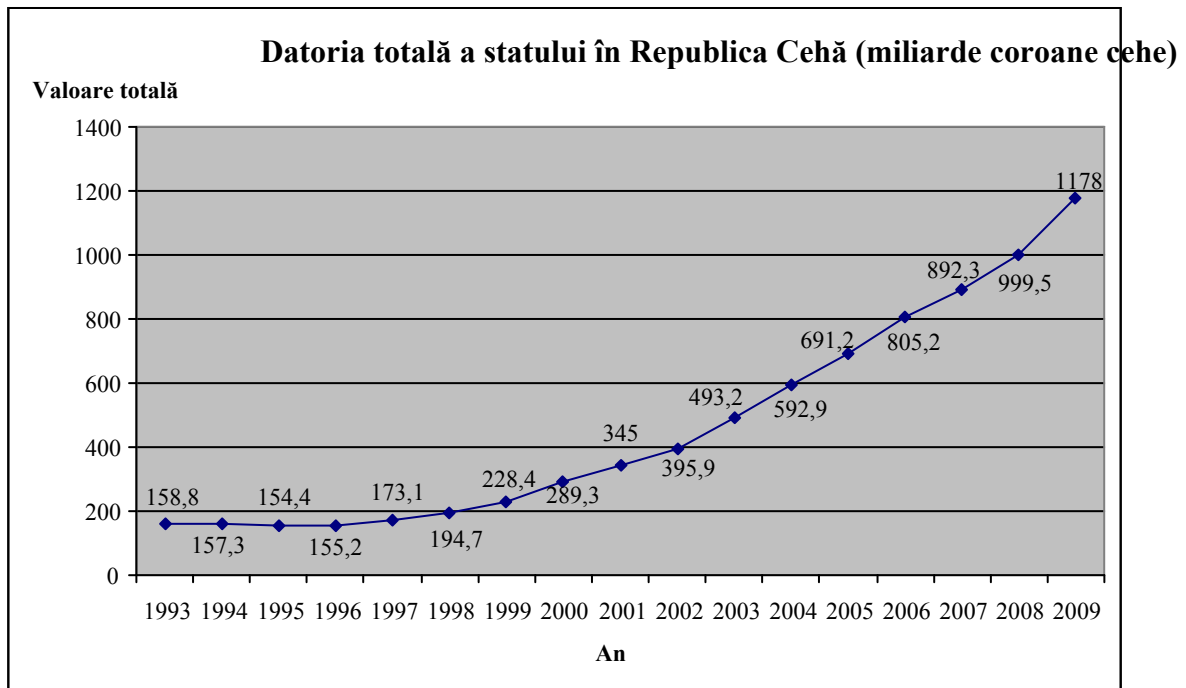
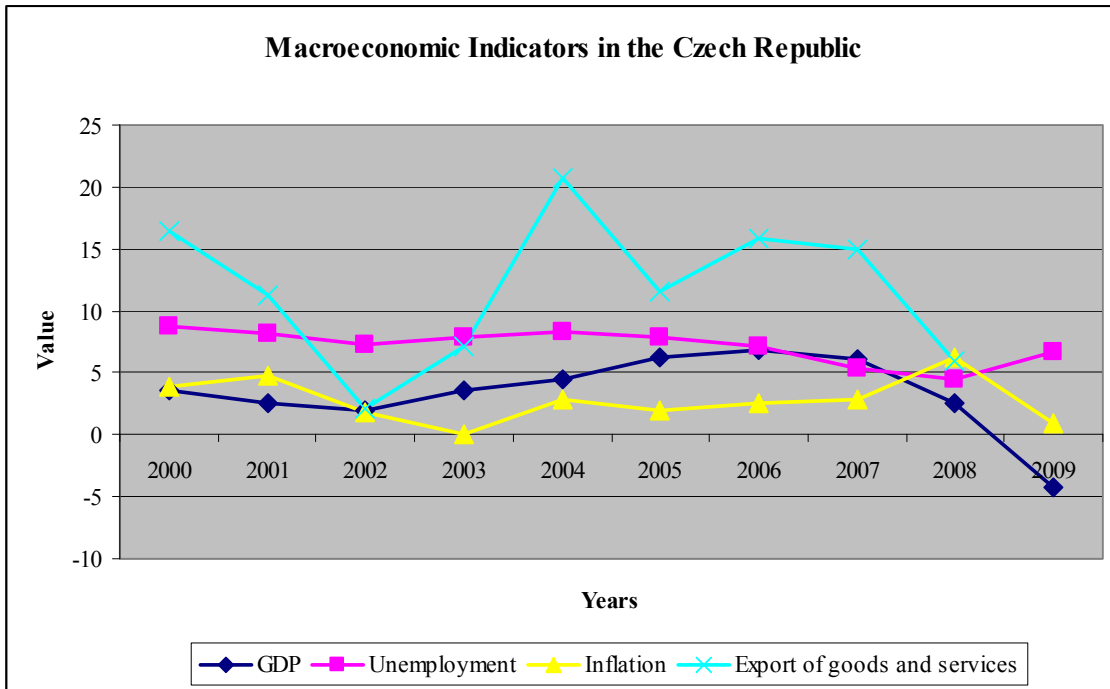
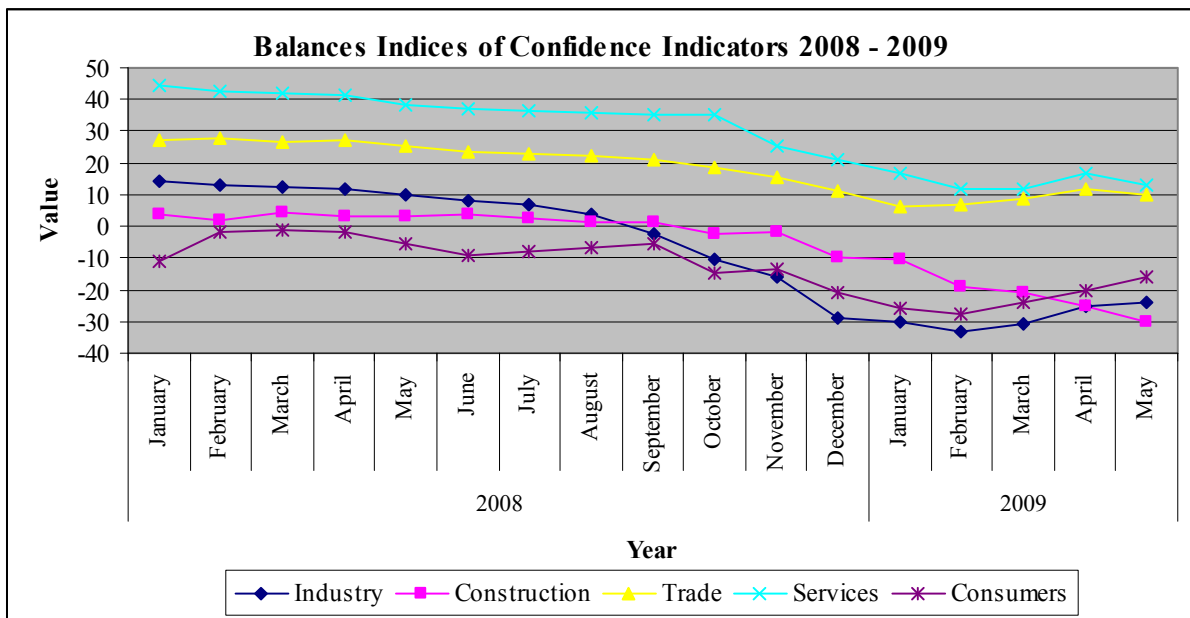

Figura 4: Datoria totală a statului în Republica Cehă (Ministerul Finanțelor din Republica Cehă)

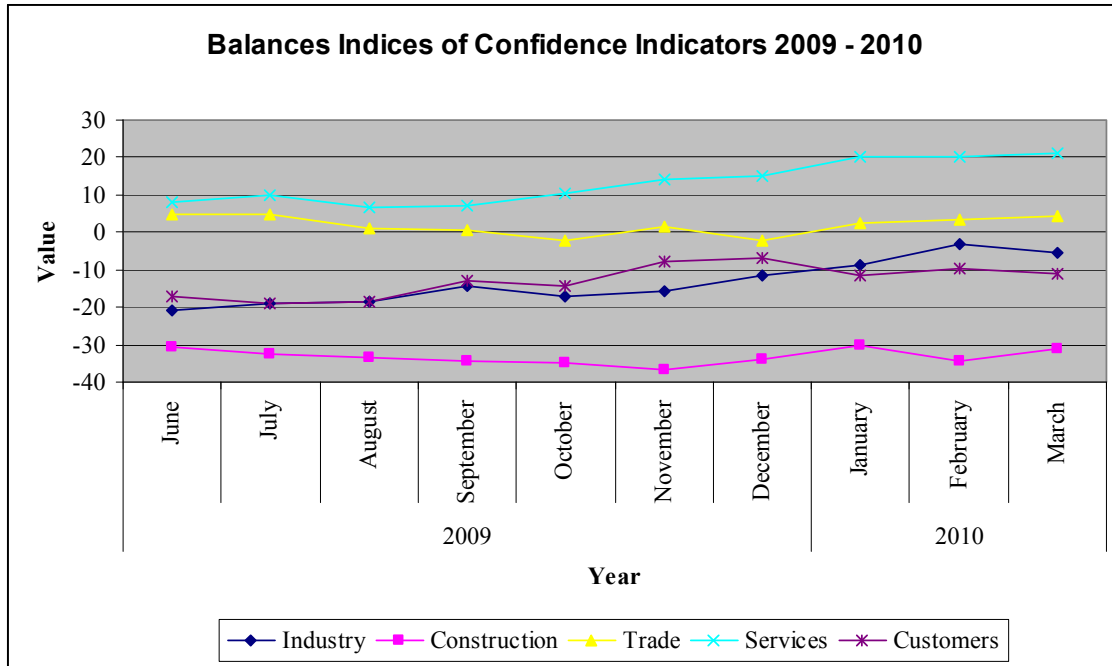
PICTURES

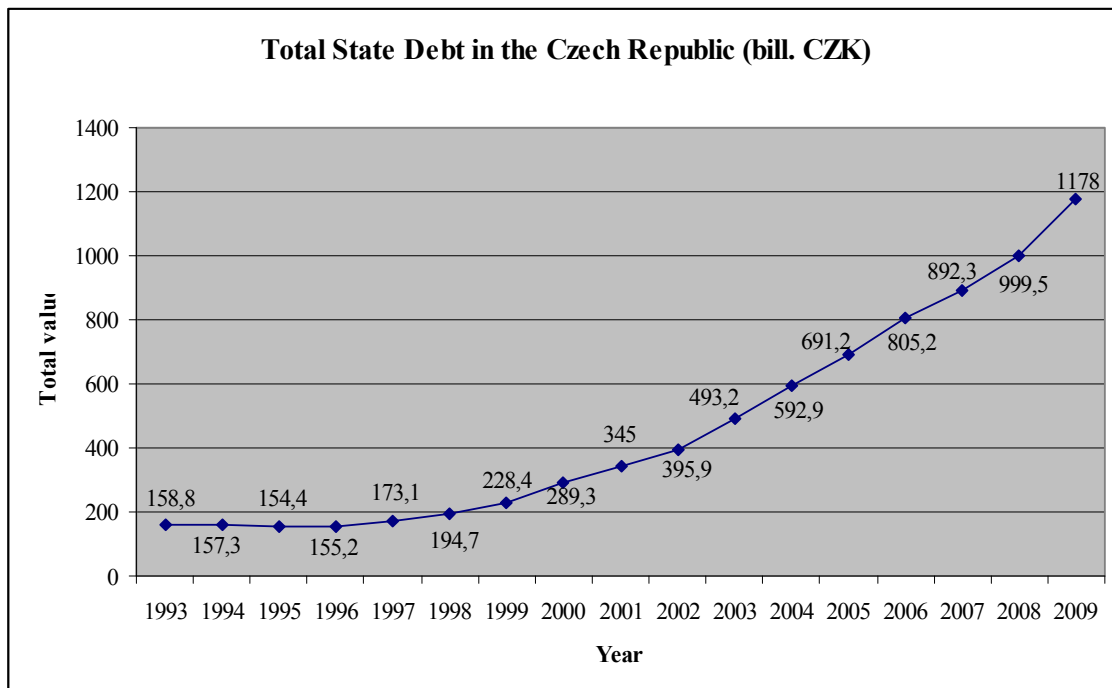
Picture 1: Macroeconomic Indicators in the Czech Republic (%) (Czech Statistical Office)

Picture 2: Balances Indices of Confidence Indicators (%) 2008 – 2009 (Czech Statistical Office)

Picture 3: Balances Indices of Confidence Indicators (%) 2009 - 2010 (Czech Statistical Office)

Picture 4: Total State Debt in the Czech Republic (Ministry of Finance of the Czech Republic)